

ТЕМА ВІЙНИ ЯК КОНЦЕПТ АЛЬБОМУ «ФАТА» ІНДІ-РОК ГРУТУ «VIVIENNE MORT»

Коновалов Микита Вячеславович,

аспірант кафедри музикознавства та музичної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
ORCID ID: 0009-0001-0399-8668

Актуальність дослідження полягає у зверненні до концептуального альбому «Фата» українського інді-рок гурту «Vivienne Mort», який став емоційно-інтелектуальною рефлексією на події війни в Україні. **Мета дослідження** – окреслити концептуальну основу альбому «Фата» гурту «Vivienne Mort», визначити його основні тематичні та сюжетно-драматургічні лінії, що відбивають реалії життя в Україні в умовах війни. **Методологія дослідження** передбачає аналіз текстів та музики пісень альбому, на основі яких здійснюється інтерпретація його символічного ряду та характеристика музичної драматургії й основних концептів. **Наукова новизна** дослідження полягає у характеристиці концептуального альбому «Фата» гурту «Vivienne Mort», визначенні його ролі у формуванні нових змістів української культури в умовах війни, розширенні уявлення про місце інді-року в українському культурно-мистецькому просторі. **Висновки.** Альбом «Фата» гурту «Vivienne Mort» є цілісним філософсько-емоційним наративом, що відтворює складний шлях людини у часи війни. Через символіку фати як оберега та уособлення долі альбом передає широкий спектр емоцій – від болю втрат до надії на оновлення. В альбомі поєднано інді-рок із українськими народними елементами, що посилює національну ідентичність твору. Звукова палітра альбому є широкою – від камерної лірики до піднесених кульмінацій, що підкреслює драматизм і глибину емоційного змісту. Кожна композиція розкриває окремий аспект людського буття в умовах війни, формуючи кілька наскрізних ліній, які об'єднують пісні не лише змістовно-тематично, а й музично за допомогою виражальних та драматургічних засобів. Альбом «Фата» є голосом покоління, яке вчиться жити в нових обставинах, приймаючи свою долю з гідністю та світлом усередині.

Ключові слова: рок-музика, інді-рок, концептуальний альбом, тема війни, творчість гурту «Vivienne Mort», альбом «Фата», музична драматургія.

Kononov Mykyta. The theme of war as a concept of the album «Fata» indie rock band «Vivienne Mort»

The relevance of the research lies in its focus on the conceptual album «Fata» by the Ukrainian indie rock band «Vivienne Mort», which serves as an emotional and intellectual reflection on the events of the war in Ukraine. The aim of the research is to outline the conceptual foundation of «Fata» by «Vivienne Mort», and to identify its main thematic and narrative-dramaturgical lines that reflect the realities of life in Ukraine during wartime. The methodology of the research involves the analysis of the lyrics and music of the album's songs, based on which the symbolic framework is interpreted and the musical dramaturgy and key concepts are characterized. The scientific novelty of the research lies in the characterization of the conceptual album «Fata» by «Vivienne Mort», the determination of its role in shaping new meanings within Ukrainian culture during the war, and the expansion of understanding regarding the place of indie rock within the Ukrainian cultural and artistic space. Conclusions. «Fata» by «Vivienne Mort» is a cohesive philosophical and emotional narrative that depicts the complex journey of an individual during times of war. Through the symbolism of the veil (fata) as both a protective talisman and a representation of fate, the album conveys a wide range of emotions – from the pain of loss to the hope for renewal. The album blends indie rock with Ukrainian folk elements, strengthening the national identity of the work. Its sound palette is broad – ranging from intimate lyricism to elevated climaxes, emphasizing the drama and emotional depth of the content. Each composition explores a particular aspect of human existence under the conditions of war, forming several overarching lines that unite the songs not only thematically but also musically through expressive and dramaturgical techniques. «Fata» stands as the voice of a generation learning to live under new circumstances, accepting their fate with dignity and an inner light.

Key words: rock music, indie rock, conceptual album, theme of war, creativity of the band «Vivienne Mort», album «Fata», musical dramaturgy.

Вступ. Музика завжди була одним із найпотужніших інструментів передачі людиною особистісних переживань та суспільних подій. В умовах війни ця функція набуває особливої ваги: мистецтво стає не лише засобом самовираження, але й способом осмислення колективного досвіду, пошуком сенсів буття, спробою зберегти людяність. Альбом «Фата» (2024) українського інді-рок гурту «Vivienne Mort» є яскравим прикладом такої музичної рефлексії. У ньому органічно поєднуються особисті емоції та суспільні настрої, інтимна сповідь і філософське осмислення буття в кризові часи. Через тексти пісень, звучання, образну сферу музиканти передають досвід втрати, пошуку сенсів в хаосі війни. Дослідження присвячене вивченню альбому

«Фата» гурту «Vivienne Mort» в контексті осмислення війни як особистого і колективного випробування, де особливу увагу буде приділено аналізу теми переосмислення життєвих цінностей, феномену пам'яті в текстах пісень та музичній драматургії альбому.

Матеріали та методи. Українська інді-рок музика була предметом розгляду в роботах А. Комлікової [2], В. Овсяннікова [4] та ін. Концептуальні альбоми як культурно-мистецьке явище розглядалися в роботі І. Палкіної [5]. Альбом «Фата» гурту «Vivienne Mort» наразі є предметом рефлексій лише музичних критиків (К. Кадакова [1], К. Мельник [3], Я. Стемпневич [6] та ін.). Попри невеликий часовий проміжок, який відділяє нас від моменту виходу альбому, він, безу-

мовно, є важливим культурним явищем та мистецьким артефактом, який торкається складної та надзвичайно болючої теми війни, а тому потребує наукової рефлексії. У статті використано методи текстово-семантичного та музично-стильового аналізу, що дозволило охарактеризувати проблематику та музичні рішення концептуального альбому «Фата» гурту «Vivienne Mort».

Мета дослідження – окреслити концептуальну основу альбому «Фата» гурту «Vivienne Mort», визначити його основні тематичні та сюжетно-драматургічні лінії, що відбивають реалії життя в Україні в умовах війни.

Результати дослідження. «Vivienne Mort» – український інді-рок гурт, заснований у 2007 році в Києві. До складу гурту, окрім його лідерки, авторки, композиторки, вокалістки та режисерки Данієли Заюшкіної, входять продюсер, аранжувальник, ударник Гліб Прощів та аранжувальник і бас-гітарист Ілля Чемерис. За роки творчого життя колектив випустив три студійних та чотири міні-альбоми, які відзначаються розмаїттям образної сфери.

Альбом «Фата», реліз якого відбувся 30 серпня 2024 року, є концептуальною роботою, що відображає внутрішні трансформації кожного українця протягом двох років війни. Назва альбому має два значення: фата як «головний убір нареченої, який “закриває її від усього світу і який вона знімає, звільняючись”, і доля, жереб (fata)» [3]. Це символізує шлях України, яка, попри фатальне сусідство з імперією-загарбником, гідно прийняла свою долю, відмовившись бути «нареченою нелюба» і вступивши в боротьбу зі злом.

Альбом складається з 13 композицій: «Ізюм» (1:35), «Усі в мені» (2:51), «Несумная» (4:07), «Любові не стало» (2:09), «Відкрита, ясна і пуста» (3:21), «Бекап» (1:47), «Не пробачай» (3:24), «Дай, розкажу» (1:55), «Художник» (1:11), «Східний експрес» (2:50), «Голод» (2:01), «Іскра» (3:44), «Сам, сам, сам» (2:57). Усі вони, окрім інструментального інтро «Ізюм», є піснями творами.

Альбом «Фата» від Vivienne Mort має глибоку філософську та емоційну тематику, що відображає долю людини в часи випробувань. Він є комплексною єдиною історією, що відображає світоглядні зміни ліричної героїні під час війни. «Фата» ділиться на три частини: «усвідомлення й адаптація до нової реальності, прощання зі старою реальністю й розквіт почуттів, пошук себе й віри в майбутнє» [3].

У піснях переплітаються мотиви неминучості, боротьби, втрат і внутрішніх трансформацій. Через символіку фати як традиційного елемента весільного обряду та латинського слова *fata* (долі) розкривається тема прийняття своєї життєвої дороги та протистояння обставинам. Альбом передає досвід життя під час війни, досліджує людські долі, суспільні стереотипи та силу особистого вибору. Звукове оформлення поєднує камерність із етнічними мотивами, для чого музиканти використовують цимбали, ліру, народні духові інструменти та звертаються до виражальних засобів народної музики. «Фата» – це не просто музика, а емо-

ційний і філософський маніфест про боротьбу, втрати та силу духу.

Перший трек альбому «Ізюм» є інструментальним інтро до всього альбому і одночасно до наступної композиції. Відкриваючи першу частину альбому, він символізує початок шляху ліричної героїні через усвідомлення та адаптацію до нових умов життя.

Пісня «Усі в мені», за словами фронтвумен гурту Данієли Заюшкіної, є рефлексією на знайомство зі злом, з яким вона до того не стикалася, і добром, яке протидіє цьому злу. Вона написала композицію «Усі в мені», коли «почала втрачати героїв, яких встигла полюбити, і серце стало домом для їхнього безсмертя» [1]. У тексті пісні відображено роздуми про життя, сни та молитви, які переплітаються з особистими переживаннями й емоціями. Слова пісні підкреслюють внутрішній стан ліричної героїні, яка відчуває вплив реалій буття на свій внутрішній світ. Нагадаємо, що слово «фата» може означати як весільну вуаль – символ відданості та нового життєвого шляху, так і фатум – неминучий перебіг подій. Пісня «Усі в мені» розвиває цю думку, підкреслюючи, що людина є носієм чужих історій, досвіду, болю та надій. У її тексті послідовно проведено ідею, що в кожній людині живуть інші – ті, кого вона любила і кого втратила. Це важливо в контексті війни та пов'язано з колективною травмою, яка є однією з основних тем альбому. Композиція «Усі в мені» наголошує, що навіть якщо когось уже немає поруч фізично, він залишається частиною нашого внутрішнього світу.

Композиція написана в тональності *c-moll*. Вона має куплетну форму, але відзначена наскрізною драматургією, трансформуючись від лірики до піднесеного фіналу. Схематично форму композиції можна визначити як ABAB1C, де AB – куплет та приспів, B1 – видозмінений приспів, C – кода-кульмінація. У музичному плані пісня «Усі в мені», як і всі твори альбому, поєднує інді-поп звучання з елементами дарк-фолку, що є характерним для стилю «Vivienne Mort». У композиції панує атмосфера меланхолії, посилюючи емоційний зміст тексту.

У тексті пісні «Несумная» відображається внутрішня боротьба ліричної героїні, яка, зовні не виявляючи смутку, ділиться зі слухачем своїми переживаннями та роздумами про життя, підкреслюючи складність людських емоцій та здатність знаходити надію навіть у найважчі моменти. Попри назву, загальний настрій пісні є меланхолійним і передає стан спокійного прийняття неминучого. У контексті альбому, де звучать теми втрати, пам'яті та долі, «Несумная» є своєрідним моментом рівноваги, де переживання вже не викликають бурхливих емоцій. Альбом «Фата» символізує неминучість життєвих подій, а ця пісня – один зі способів показати, як людина може прийняти свою долю. Це перегукується з основною ідеєю альбому: все, що трапляється, змінює нас, але ми можемо знайти в цьому гармонію. Пісня відрізняється від інших своєю стриманістю: вона не така експресивна, як інші композиції альбому, але водночас несе глибокий підтекст. Це підкреслює різноманітність настроїв у «Фаті» і додає

об'єму загальній концепції – від хаотичного болю до тихого прийняття.

Пісня написана в тональності a-moll. Композиція має класичну куплетну форму: два куплети, після яких звучить приспів. Завершується композиція інструментальною кодою, яка резюмує музичний розвиток твору. Композиція є трагічною за змістом, що передано в її музиці, але її приспів, який має піднесений характер, змінює загальний настрій твору, що перегукується з назвою композиції. Також друга образна сфера формує основний музичний концепт твору – будь-які трагічні події завжди завершуються перемогою світлого начала. Вокал Данієли Заюшкіної, лідерки гурту, додає композиції особливої чуттєвості. Її виконання ідеально гармоніює з текстом пісні, який розповідає про внутрішні переживання та пошук гармонії між бажаннями та реальністю.

У пісенній композиції **«Любові не стало»** лірична героїня розмірковує про минулі почуття, які з часом зникли. Вона згадує періоди, коли була коханою та сама кохала, але через деякий час любов зникла. Текст пісні підкреслює, що, хоча героїня говорила правду тоді й зараз, її партнер втратив пам'ять про ці моменти, і тепер між ними нічого не залишилося.

Пісня **«Любові не стало»** відкриває іншу тематичну лінію альбому – кохання. Вона передає настрій прощання, але не через бурхливий драматизм, а тихий, майже безповоротний розпад почуттів. Вона не є вибухом емоцій, а повільним усвідомленням того, що все вже минуло. Це змістовно перегукується з піснями **«Несумная»** та **«Усі в мені»**, які також передають емоційний стан прийняття реальності. У тексті пісні немає надії на повернення почуттів, лише констатується, що вони зникли. Тут немає боротьби, тільки констатація втрати, що підкреслює фаталістичний характер альбому. Альбом **«Фата»** балансує на межі реальності та емоцій, минулого і теперішнього, і пісня **«Любові не стало»** доповнює цю концепцію, додаючи ще один вимір – коли любов стає частиною минулого, її вже немає, але спогади залишаються. Це важливо для загальної ідеї платівки: людина змінюється, але пам'ять про те, що було, залишається всередині неї.

Для композиції **«Любові не стало»** було обрано тональність g-moll. Пісня, що триває лише дві хвилини, має не традиційну куплетну форму, а відзначена наскрізністю музичного розвитку й одночасно завершеністю конструкції, яка нагадує концентричну форму. Її схематично можна описати як ABCDBA₁, де A – це інструментальний вступ і кода, B – куплет, який розпочинає та завершує вокальну частину, CD – приспів, який складається з двох тематичних елементів, різних за характером. Така форма допомагає передати складні почуття – втрату, її болісне прийняття і водночас надію. Це створює у слухача особливе емоційне враження, нагадуючи подорож, яка починається й закінчується в однаковій точці, але вже з новим внутрішнім досвідом.

Пісня **«Відкрита, ясна і пуста»** оповідає про пошуки кохання ліричної героїні, її внутрішні переживання та самотність. Лірична героїня згадує, як вона

усе життя шукала кохання, але не знаходила взаємності. Вона відчуває, що її серце згасло, але надії все ще живуть, навіть якщо вони безплідні. Текст пісні має багату символіку. Вона планує поїздку на море, де гори над морями символізують її саму. Образи чотирьох левів на вході, які не пускають, символізують перешкоди на шляху до щастя. У фіналі пісні вона піднімається на небеса, де згасає, відкрита, ясна і пуста.

Композиція **«Відкрита, ясна і пуста»** посідає особливе місце в альбомі **«Фата»**, оскільки вона передає глибоке внутрішнє усвідомлення втрати та очищення. Це одна з композицій, яка завершує емоційний цикл платівки, переходячи від болю і переживань до стану повної відкритості перед реальністю. На перший погляд, слово «пуста» у назві може сприйматися як щось негативне – відсутність почуттів, знецінення. Але в контексті альбому **«Фата»** ця порожнеча скоріше означає очищення, новий стан, де немає хаосу та страждань. Пісня зосереджується на моменті, коли людина пройшла через біль і прийшла до спокою, навіть якщо він здається їй незвичним. Оскільки альбом **«Фата»** пронизаний ідеєю фатуму, пісня **«Відкрита, ясна і пуста»** перегукується з цією ідеєю, адже її лірична героїня не чинить опір тому, що сталося. Вона більше не намагається змінити минуле, не тримається за щось – вона просто є і знаходиться у стані відкритості до всього. Якщо композиція **«Любові не стало»** говорить про згасання почуттів, а **«Несумная»** балансує між сумом і світлом, то **«Відкрита, ясна і пуста»** – це вже чиста тиша після бурі.

Композиція **«Відкрита, ясна і пуста»** написана в тональності a-moll, перегукуючись із піснею **«Несумная»**, з якою її споріднює й класична куплетна форма. Втім, за характером вони є цілком відмінними: пісня **«Відкрита, ясна і пуста»**, інструментальний супровід якої апелює до звучання органу, передає стан людини, що відчуває катарсис після перенесених страждань. Катарсичний стан підкреслюється повною відмовою від партії ударних.

Пісня **«Бекап»** – центральна композиція альбому. До релізу альбому команда працювала над ним у доволі незвичних умовах – переважна частина аранжування створювалася взимку на домашній студії під час постійних відключень світла. Спочатку виникла ідея назвати альбом **«Бекап»**, адже в той час резервні копії стали питанням виживання для будь-якого проєкту. Проте з часом концепція альбому розширилася, і початкова назва залишилася більше як спогад про складний період [6]. Фронтвумен гурту Данієла Заюшкіна зазначає, що ця пісня є переоцінкою цінностей, зокрема щодо рідної землі та міста. Вона відображає волю жити на своїй землі та боротися за все дороге, підкреслюючи, що це більше пісня про місто, ніж про людину. Образи викликають спогади про улюблені місця Києва та підкреслюють глибокий зв'язок із рідним містом. Текст пісні **«Бекап»** відображає атмосферу Києва під час відключень електроенергії, коли в темряві спалахували маленькі вогники надії. Це підкреслює глибоку любов до рідного міста та бажання його захищати.

Ця композиція є важливою частиною концепції альбому «Фата», оскільки розкриває тему пам'яті, втрати і намагання зберегти минуле, навіть якщо це неможливо. На відміну від інших треків альбому, де відчуття втрати часто подається як факт, у «Бекапі» є відчайдушна спроба втримати те, що зникає. Це етап перед прийняттям, коли людина ще не готова відпустити минуле. Як і в інших композиціях альбому, тут відчувається боротьба з фатумом. Однак, якщо в пісні «Любові не стало» вже відбувається прийняття згасання почуттів, то лірична героїня композиції «Бекап» ще перебуває в зоні опору і не готова змиритися з тим, що все може зникнути безслідно.

Для композиції «Бекап» було обрано тональність h-moll. Пісня, тривалість звучання якої є менш ніж дві хвилини, має модифіковану куплетну форму, де після двох куплетів йде кульмінаційний приспів, після якого звучить інструментальна кода на матеріалі приспіву. Подібно до композиції «Любові не стало», пісня відзначена наскрізним розвитком, де поступово зростає динаміка, яка приводить до кульмінаційного приспіву, після якого йде спад.

Пісенна композиція «Не пробачай» розкриває складність людських стосунків, акцентуючи на суперечливості почуттів. Лірична героїня визнає свою мінливу природу, порівнюючи себе з вітром на воді, що підкреслює непостійність та невловимість. Вона звертається до партнера з проханням не прощати її, оскільки вона дає надію, але водночас може завдати болю. У приспіві вона запитує, чи вірить партнер у їхнє спільне існування та як він вимірює своє щастя, визнаючи, що без нього вона втрачає віру. Як і в інших композиціях альбому, тут є розуміння, що певні речі не можна повернути чи виправити. У «Бекапі» є спроба зафіксувати минуле, а у пісні «Не пробачай» – категоричне рішення більше не озиратися назад. Це робить пісню важливим етапом у загальному сюжеті альбому: лірична героїня проходить через втрату і більше не прагне її виправити.

Пісня «Не пробачай» написана в тональності a-moll, створюючи тональну арку з композиціями «Несумная» та «Відкрита, ясна і пуста», а також звертаючись до класичної куплетної форми з двома куплетами, які завершуються приспівом. У музичному та текстовому плані «Не пробачай» балансує між емоційною напругою та холодною твердістю.

У пісні «Дай, розкажу» розкрито внутрішні переживання ліричної героїні, яка прагне поділитися своїми почуттями та сумнівами щодо кохання. Вона зізнається, що хоче бути з людиною, яку не до кінця знає, а тому не впевнена в його почуттях та здатності любити. Це викликає у неї одночасно страх, задоволення та відчуття звичності перебування в стані невизначеності або біди. Пісня «Дай розкажу» розкриває одну з важливих тем альбому «Фата» – спробу осмислити минуле через розповідь. Її зміст – це бажання героїні поділитися своїми переживаннями, але водночас натяк на певну межу між нею і тим, до кого звернене це послання. Альбом «Фата» часто звертається до теми неминучості, і в цій пісні ми

бачимо ще один її прояв – спогади залишаються з людиною незалежно від того, хоче вона цього чи ні. Героїня намагається їх проговорити, ніби хоче випустити їх назовні, але це часто не приносить полегшення. На відміну від пісень «Не пробачай», де героїня приймає жорстке рішення, або «Відкрита, ясна і пуста», яка символізує порожнечу після пережитого, композиція «Дай розкажу» є осмисленням, діалогом із минулим, який ще триває. Пісенна композиція, що має сумний та меланхолійний характер, написана в тональності h-moll. Схематично форму композиції можна визначити як АВА₁А₁. Особливість цієї пісні є її метрика, а саме використання перемінного метру, що надає їй особливого звучання.

Пісня «Художник» є глибокою рефлексією на тему кохання, творчості та пам'яті. Лірична героїня зізнається, що забула риси коханого, його очі, манери, звички, і навіть не могла довести іншим його існування. Вона відчуває несправедливість у тому, що про нього ніхто не знає, хоча він заслуговує на славу та визнання за те, що малював її. У фіналі вона зізнається у своїх почуттях, і зазначає, що оточуючі бажують її одужання, натякаючи на можливу болісність або нерозділеність цього кохання.

Художник у цій пісні – це не просто персонаж, а метафора, це людина, яка намагається осмислити та змінити реальність через мистецтво. Художник ніби малює своє життя, свої почуття, але його творіння не здатне змінити світ. Це перегукується з темою альбому, де багато уваги приділяється неминучості і людського безсилля перед нею. Лірична героїня прагне змінити реальність, хоча це лише ілюзія. Пісня «Художник» розкриває ще один аспект боротьби людини з неминучістю – через творчість, коли мистецтво стає спробою втечі або подолання фатальності долі, яка все одно залишається невіддільною людиною.

Пісенна композиція «Художник» написана в тональності e-moll. Як і попередня композиція, вона є короткою інтерлюдією, яку можна поділити на дві частини – куплет та приспів (форма АВ). Мелодика пісні відзначається речитативністю, що надає твору медитативного характеру.

Пісня «Східний експрес» розкриває тему прощання та спогадів. Вона перегукується з основною концепцією альбому «Фата», який досліджує теми неминучості, змін і відчуття втрати контролю над власним життям. У контексті «Фати», де багато треків присвячені фатальним подіям та їх незворотності, цей поїзд може уособлювати рух часу, який не можна зупинити, або долю, яка вже визначена. Лірична героїня вирушає в дорогу, розуміючи, що все має змінитися. Її шлях означено як молочний, апелюючи до назву сузір'я, що може натякати на невизначеність, мрійливість або навіть відчуття відірваності від реальності. Попри розлуку, лірична героїня залишає слід у серці коханого: навіть коли він буде з іншою, вона просить його пам'ятати про неї, уявляти її поруч. Ця пісня про те, як спогади продовжують жити, навіть коли люди розходяться. «Східний експрес» у цьому випадку – це символ руху вперед, де немає зупинок та можливості повернення.

Для цієї композиції було обрано тональність *e-moll*, яка кореспондує з попереднім твором. На відміну від неї, пісня «Східний експрес» написана в класичній куплетній формі і має два куплети, після кожного звучить приспів. Це меланхолійна і ніжна пісня про любов, яка залишається в серці, навіть коли дороги ведуть у різні боки.

Композиція «Голод» досліджує теми внутрішньої порожнечі та нескінченного прагнення до заповнення душевного голоду. Лірична героїня описує свої спроби знайти задоволення через різні дії: вона п'є, їсть, вдихає дим, але помічає, як час минає, а відчуття насичення так і не настає. Вона усвідомлює, що відповідала злом на зло, вважаючи це покаранням для інших, але, можливо, це лише поглиблювало її власну порожнечу, і задається питанням, чи існує щось, що могло б її заповнити.

Пісня написана в тональності *g-moll*. Ця тональність вже зустрічалася в пісні «Любові не стало», яка, якщо не рахувати інструментальний вступ «Ізюм», є третьою в альбомі. Оскільки «Голод» – третя композиція альбому з кінця, вона утворює дзеркальну пару. Вона має цікаву форму: після куплету та приспіву йде кульмінаційний бридж, після якого повторюється частина куплету. Схематично форму композиції можна відтворити $ABCA_1$, де AB – це куплет і приспів, C – вокальний бридж, A_1 – половина першого куплету. Пісня починається спокійно і загадково, але після приспіву, в кульмінаційній частині C , інструментальний супровід та вокальна імпровізація надає цій частині композиції піднесений характер.

Пісня «Іскра» підіймає проблему трансформації, відродження та пошуку себе. У першому куплеті описується, як остання іскра злітає, перетворюючись на вогонь, що вибухає в небі. Це полум'я допомагає людям забути свій страх і знайти віру, серце, мову та, зрештою, самих себе. У приспіві підкреслюється, як люди, забуваючи про страх і навіть смерть, знаходять внутрішню силу та свою справжню сутність. У другому куплеті лірична героїня зізнається, що поступово звикає до підтримки іншої людини, довіряє їй і вірить у її любов. Вона прагне навчитися любити так само, як її партнер, і цікавиться, хто навчив його цьому почуттю.

Для композиції «Іскра» авторка обрає тональність *fis-moll*. Пісня написана в куплетній формі з бриджем ($ABCA_1B_1D$, де AB (A_1B_1) – куплет і приспів, C – бридж, D – інструментальна кода). Така форма надає пісні динамічності, створюючи образ поступової трансформації особистості, і дає можливість слухачеві зануритись у глибокий емоційний процес пошуку себе, віри й любові.

Фінальна композиція «Сам, сам, сам» вражає своїм унікальним звучанням та глибоким ліричним змістом. Текст пісні розповідає про внутрішні переживання та емоції ліричної героїні, яка підписала «кров'ю лист», сподіваючись на зустріч із коханим, попри те, що вони належать до різних світів: головна героїня – артистка, а її коханий – вампір. Підписуючи лист кров'ю, вона демонструє готовність піти на жертви заради зустрічі. У приспіві повторюється фраза «сам, сам, сам», що підкреслює розлуку та відчуття покинутості.

Пісня, на відміну усіх композицій альбому, які мінорними, написана в тональності *D-dur*. Композиція має модифіковану куплетну форму $ABCA_1B_1D$, подібну до попереднього треку. Якщо слухати альбом як історію або мандрівку, то обрання мажорної тональності у фіналі свідчить про трансформацію образу ліричної героїні. Вона проходить свій духовний шлях через сум, внутрішній конфлікт, біль та приходить до прийняття дійсності та внутрішнього спокою. За характером пісня «Сам, сам, сам» спокійна і світла. Більшість пісень альбому «Фата» мають емоційно насичену, часто меланхолійну або напружену атмосферу, тому завершення мажорною композицією створює ефект «хеппі енду», тому слухач ніби бачить світло в кінці тунелю. Це музичний катарсис, який дає відчуття завершеності й надії.

Висновки. Альбом «Фата» гурту «Vivienne Mort» є цілісним філософсько-емоційним наративом, що зображує складний внутрішній та зовнішній шлях людини у часи війни. Тематично він зосереджується на особистих і колективних переживаннях: втраті любові, переоцінці цінностей, пошуку гармонії, прийнятті змін. Через символіку фати як оберега та уособлення долі, альбом передає широкий спектр емоцій – від болю втрат до надії на оновлення. Усі пісні послідовно розкривають етапи прощання з минулим, прийняття нової реальності й пошуку себе в новому світі.

В альбомі поєднано інді-рок із українськими елементами (використання народних інструментів та народного вокалу), що посилює національну ідентичність твору. Звукова палітра альбому є широкою – від камерної лірики до піднесених кульмінацій, що підкреслює драматизм і глибину емоційного змісту.

Кожна композиція альбому розкриває окремий аспект людського буття в умовах війни – від інструментального «Ізюма» як символу початку шляху до тиші катарсису у «Відкрита, ясна і пуста» та «Сам, сам, сам». Пісні «Усі в мені», «Несумная», «Любові не стало», «Бекап», «Не пробачай», «Дай, розкажу», «Східний експрес», «Іскра» формують драматургічну лінію трансформації внутрішнього світу ліричної героїні, яка поступово вивільняється з пут минулого та відкривається новій реальності. Композиції «Любові не стало», «Відкрита, ясна і пуста», «Не пробачай», «Дай, розкажу», «Художник», «Іскра» розповідають про особисті її почуття. Пісні «Усі в мені», «Бекап», «Голод» торкаються тем війни, втрати, фатальної долі. Низка пісень («Усі в мені», «Любові не стало», «Не пробачай», «Дай, розкажу», «Іскра») окреслюють різні тематичні блоки, формуючи вузлові точки перетину основних концептів альбому.

Пісні альбому написані в різних тональностях – *c-moll*, *e-moll*, *fis-moll*, *a-moll*, *g-moll*, *h-moll*, *D-dur*. Отже, а альбомі переважає мінорна сфера, яка пов'язана з трагічними образами втрати, фатуму, війни, болю. Однак альбом завершується мажорною піснею «Сам, сам, сам», яка сприймається як світло після темряви. Розмаїття тональностей не є хаотичним, а допомагає формувати драматургічну лінію альбому.

Композиції «Несумная», «Відкрита, ясна і пуста», «Не пробачай», що написані в а-moll, розташовані через одну (3–5–7), які формують цикл із спільними темами – кохання, втрати, долі, та відзначені єдністю музично-образної сфери – від емоційної «Несумная» через меланхолійну «Відкрита, ясна і пуста» до більш теплої та впевненої «Не пробачай». Пісні «Любові не стало» та «Голод» утворюють дзеркальну пару за допо-

могою спільної тональності g-moll та спільних роздумів про долю людини.

Таким чином, альбом «Фата» є не лише музичним твором, а й глибокою художньою рефлексією над війною, життям, пам'яттю, любов'ю та пошуком гармонії. Це голос покоління, яке вчиться жити в нових обставинах, приймаючи свою «фату» – долю – із гідністю та світлом усередині.

Література:

1. Кадакова К. Гурт Vivienne Mort випустив кліп на пісні «Ізіум» та «Усі в мені». *Divoche.Media*. 19.11.2024. URL: <https://divoche.media/2024/11/19/hurt-vivienne-mort-vypustyv-clip-na-pisni-izium-ta-usi-v-meni/> (дата звернення: 10.03.2025).
2. Комлікова А. В. Українська рок-опера: традиції та аспекти розвитку: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2016. 183 с.
3. Мельник К. Слушайте новий альбом Vivienne Mort. Це рефлексія на події повномасштабної війни. *Village*. 30.08.2024. URL: <https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/354349-sluhayte-noviy-albom-vivienne-mort-tse-refleksiya-na-podiyi-povnomasshtabnoyi-viyni> (дата звернення: 10.03.2025).
4. Овсянніков В. Г. Український поп-рок у контексті розвитку популярної музичної культури кінця XX – початку XXI століття: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2019. 196 с.
5. Палкіна І. І. Жанроутворення у рок-мистецтві: міжвидові та внутрішньовидові взаємодії: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2017. 214 с.
6. Стемпневич Я. «Фата» – концептуальний альбом Vivienne Mort про перетворення і відродження. *Polskie Radio*. 07.09.2024. URL: <https://www.polskieradio.pl/398/7861/Artykul/3422534>, «фата» – концептуальний-альбом-vivienne-mort-про-перетворення-i-відродження (дата звернення: 10.03.2025).

References:

1. Kadakova, K. (2024). Hurt Vivienne Mort vypustyv klip na pisni "Izium" ta "Usi v meni" [The band Vivienne Mort released a video for the songs "Izium" and "Everyone is in me"]. *Divoche.Media*. Retrieved from <https://divoche.media/2024/11/19/hurt-vivienne-mort-vypustyv-clip-na-pisni-izium-ta-usi-v-meni/> [in Ukrainian].
2. Komlikova, A. V. (2016). Ukrainska rok-opera: tradytsii ta aspekty rozvytku [Ukrainian rock opera: traditions and aspects of development]. [Candidate's thesis]. 17.00.03. Kyiv. 183 p. [in Ukrainian].
3. Melnyk, K. (2024). Slukhaite novyi albom Vivienne Mort. Tse refleksiiia na podii povnomasshtabnoi viiny [Listen to the new album Vivienne Mort. This is a reflection on the events of a full-scale war]. *Village*. Retrieved from <https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/354349-sluhayte-noviy-albom-vivienne-mort-tse-refleksiya-na-podiyi-povnomasshtabnoyi-viyni> [in Ukrainian].
4. Ovsiannikov, V. H. (2019). Ukrainskyi pop-rok u konteksti rozvytku populiarnoi muzychnoi kultury kintsia XX – pochatku XXI stolittia [Ukrainian pop-rock in the context of the development of popular music culture of the late 20th – early 21st century]. [Candidate's thesis]. 26.00.01. Kyiv. 196 p. [in Ukrainian].
5. Palkina, I. I. (2017). Zhanroutvorennia u rok-mystetstvi: mizhvyydovi ta vnutrishnovyydovi vzaiemodii: dys. kand. mystetstvoznavstva [Genre formation in rock art: interspecies and intraspecies interactions]. [Candidate's thesis]. 26.00.01. Kyiv. 204 p. [in Ukrainian].
6. Stempnievych, Ya. (2024). "Fata" – kontseptualnyi albom Vivienne Mort pro peretvorennia i vidrozhennia ["Fata" – a concept album by Vivienne Mort about transformation and rebirth]. *Polskie Radio*. Retrieved from <https://www.polskieradio.pl/398/7861/Artykul/3422534>, «фата» – концептуальний-альбом-vivienne-mort-про-перетворення-i-відродження [in Ukrainian].